Aleyhisselâm ifadesi kimler için kullanılır?

Atilla Yılmaz: “Hazret-i Mehdi’ye aleyhisselâm ve mehdi-yi resul denir mi? Bunlar ne anlama geliyor?”

HAKTAN HALKA GELENLERE SELâM OLSUN

Aleyhisselâm kelimesi örfte peygamberlere söylenen bir selâm ifadesidir. Peygamberler haktan halka gelmesi cihetiyle onlara selâm vermek, vazifesini kabul ve teslim anlamını taşıyor.

Bediüzzaman diyor ki: “Risalet Haktan halka bir elçiliktir ki, selâmet ve teslim ve memuriyetinin kabul ve vazifesinin icrasına muvaffakıyet ister ki, “selâm” lâfzı onu ifade ediyor.”1

Bediüzzaman bir müşahedesini de şöyle zikrediyor:

“Şahsiyet-i maneviye-i Muhammediyeyi (asm) hayalen müşahede ettim. Bir adam yeni bir menzile girdiği zaman menzildeki zatlara selâm ettiği gibi, “Binler selâm sana, yâ Resulallah” demeye bir arzuyu içimde coşar buldum. Güya bütün ins ve cinnin adedince selâm ediyorum. Yani, sana tecdid-i biat edip, memuriyetini kabul ve getirdiğin kanunlarına itaat ve evâmirine teslim ve taarruzumuzdan selâmet bulacağını selâmla ifade edip, benim dünyamın eczaları ve zîşuur mahlûkları olan umum cin ve insi konuşturup, her birerlerinin namına bir selâmı, mezkûr manalarla takdim ettim.”2

Aleyhisselâm ifadesi örfte bütün peygamberlere denildiği gibi, Cebrail, Azrail, Mikail ve İsrafil gibi büyük melekler için de deniliyor.

LÜGAT OLARAK “ALEYHİSSELÂM” LÂFZI

Bununla beraber, “aleyhisselâm” kelimesi “Allah’ın selâmı onun üzerine olsun” manasında bir selâm ifadesidir. Gramerde üçüncü tekil şahsa selâm ifadesidir. Bu ifadenin muhatap sigası “Esselâmü aleyküm”dür ve mü’minler bu ibare ile

selâmlaşırlar.

Dolayısıyla aslında bir mü'mine gıyabında "aleyhisselâm" demek, yüzüne karşı "aleykümüsselâm" demek gibidir. Yani yüzüne karşı "selâm sizin üzerinize olsun" dediğimiz bir mü'min için, gıyabında "selâm onun üzerine olsun" denirse lügat olarak anlam tamamdır.

Fakat örf ve edebi esas almak ve kulak tırmalayan ifadeleri kullanmaktan kaçınmak her zaman iyidir. Ecdadımız "aleyhisselâm" ifadesini peygamberlere veya nihayet onların ehl-i beytine tahsis etmiş, "Allah razı olsun" gibi duâ ifadelerini de mü'minlere tahsis etmiştir ve bu ibareler artık oturmuştur.

EHL-İ BEYT İMAMLARINA ALEYHİSSELÂM DENMİŞTİR

İslâm Tarihinde "aleyhisselâm" ifadesinin yer yer ehl-i beyt imamları için kullanıldığı olmuştur.

Meselâ İmam-ı Buhari, Ebu Davud3 ve Ahmed bin Hanbel gibi muhaddisler, Hz. Fatma'nın isminin geçtiği yerlerde, yine İmam Buhari, Ümmü Gülsüm'ün adının geçtiği bazı yerlerde "Aleyhasselâm" ifadesini kullanmışlardır. İmam Buhari "Aleyhasselâm" tabirini Hz. Meryem ve Hz. İbrahim'in eşi Hz. Sare için de kullanmıştır.

Keza Ahmed bin Hanbel "Fedailu's-Sahabe" adlı eserinde Hz. Ali için, Hz. Hasan için ve Hz. Hüseyin için "aleyhisselâm" ifadesini kullanırken; Taberânî Hz. Ali için "aleyhisselâm"4, Hz. Fatma için "Aleyhasselâm"5 ifadesini kullanmıştır.

Keza İmam-ı Gazali Hz. Fatma için Aleyhasselâm ifadesini6, Hz. Ali ve Hz. Hasan için aleyhisselâm7 ifadesini kullanmıştır.
Keza Hz. Ali ve Hz. Hasan için aleyhisselâm ifadesini tarihçi Taberî de kullanmıştır.8

Netice itibariyle Hazret-i Mehdi için gerek Ehl-i Beyt imamı olması hasebiyle, gerekse haktan halka istihdam edilmiş olması itibariyle "Aleyhisselâm" ibaresi kullanılabilir ve kullanılması daha faziletlidir.

Bediüzzaman Hazretleri Hazret-i Mehdi için "mehdi-i resul" veya "mehdi-i al-i resul" gibi tabirler kullanmıştır.9 Bu tabirlerle Bediüzzaman, Hazret-i Mehdî'nin bir resul olduğunu değil; Resulullah'ın (asm) Ehl-i Beytinden bir imam olduğunu vurgulamıştır.

Dipnot:
1- Bediüzzaman, Barla Lâhikası, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul, 1998, s. 151.

2- Bediüzzaman, Lem’alar, Yeni Asya Neşriyat, Germany, 1994, s. 270.
3- Ebu Davud, 4630.
4- el-Mucamu’s-Sağir,1/275.
5- el-Mucemu’l-Kebir, 3/58.
6- İhya-i Ulumiddin, 2/30, 46.
7- İhya-i Ulumiddin, 1/140, 173.
8- Tarihu’t-Taberi, 11/536, 539, 544.
9- Bediüzzaman, Şuâlar, Yeni Asya Neşriyat, Germany, 1994, s. 382; Bediüzzaman, Emirdağ Lâhikası, Yeni Asya Neşriyat, Germany, 1994, s. 231;